

Číslo konania: KPUPO-2019/15979-2/51427/Ja
Vybavuje/kontakt: Ing. Jacková/+421 53 2452 123
Prešov 28. 06. 2019

Krajský pamiatkový úrad Prešov podľa ustanovenia § 11 odsek 1 a odsek 2 písmeno d) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) ako vecne a podľa ustanovenia § 9 odsek 5 pamiatkového zákona miestne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk a podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej aj „správny poriadok“) vydáva toto

rozhodnutie:

Krajský pamiatkový úrad Prešov (ďalej aj „KPÚ Prešov“, „správny orgán“) podľa ustanovenia § 32 ods. 4 v nadväznosti na ustanovenie § 32 ods. 2 pamiatkového zákona po preskúmaní žiadosti **Mesta Levoča so sídlom na Námestí Majstra Pavla č. 4, 054 01 Levoča, zastúpeného Ing. Miroslavom Vilkovským, MBA, primátorom mesta** zo dňa 28. 06. 2019 o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky **Palác mestský na Námestí Majstra Pavla č. 48 v Levoči (súpis. č. 48, parc. č. KN-C 33, kat. územie Levoča)**, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok pod číslom 2937/1, ktorej je vlastníkom, nachádzajúcej sa v pamiatkovom území **Pamiatková rezervácia Levoča**, zapísanom v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR v registri pamiatkových rezervácií pod číslom 5 a v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO rozhodol, že

zámer obnovy Paláca mestského na Námestí Majstra Pavla č. 48 v Levoči v rozsahu:

- obnova hlavnej východnej fasády, bočnej južnej uličnej fasády a zadnej západnej uličnej fasády – architektonickej výzdoby, kamenných článkov, poškodených omietok a realizácia náterov fasád

je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný.

Z dôvodu zachovania pamiatkových hodnôt národnej kultúrnej pamiatky a pamiatkového územia **Pamiatková rezervácia Levoča** pre realizáciu odsúhlaseného zámeru obnovy národnej kultúrnej pamiatky v pamiatkovom území **určuje nasledujúce podmienky:**

1. Hlavnou podmienkou s cieľom čiastočnej obnovy Paláca mestského je nevyhnutná údržba, obnova a prezentácia exteriéru Paláca mestského v autenticky dochovanom stave so súčasným zachovaním pamiatkových hodnôt predmetnej národnej kultúrnej pamiatky.
2. Obnovu realizovať kombináciou stavebnej a umelecko-remeselnej obnovy.
3. Obnova:

Iná prípravná a projektová dokumentácia:

- 3.1. Obnovu možno z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom pripravovať bez nutnosti spracovania pamiatkového výskumu, prípravnej a projektovej dokumentácie akéhokoľvek druhu.

Podmienky pre prípravu a vykonávanie obnovy:

- 3.2. Obnovu v schválenom rozsahu realizovať prioritne metódami tradičných stavebných a remeselných prác a postupov, tradičnými technikami a technológiami.

Fasády:

- 3.3. Zachovať a obnoviť umelecko-remeselným spôsobom príslušným odborným pracovníkom architektonickú výzdobu fasád:

- odsadený sokel, profilovaná kordónová rímsa a vysoká korunná rímsa so zuborezom s hladkým pásom pod ňou s trojicou štukových obrazcov ukončeným v spodnej časti profilovanou rímsou, postranné rizality a dvojice pilastrov po oboch stranách vstupov, so strednou dvojicou prechádzajúcou cez obe podlažia, dekorované pásovou rustikou, prechádzajúcou v 1. NP nad oknami rizalitov do hákovania, hladké polkruhovú okenné šambrány v 1. NP, šambrána vstupu s klenákom, hladké pravouhlé šambrány so zväzkovým klenákom v nadpraží v 2. NP, s profilovanou podokennou rímsou, s nadokennými profilovanými rímsami podopieranými po okrajoch dvojicou kanelovaných pilastrov s rímsovými hlavicami hlavnej fasády,

- odsadený omietkový sokel, profilovaná kordónová rímsa v strednej časti fasády a korunná rímsa z hlavnej fasády prechádzajúce plynulo na južnú fasádu, hladké okenné šambrány v 2. NP južnej uličnej fasády,

- vysoká profilovaná korunná rímsa, pravouhlé hladké okenné šambrány v 2. NP západnej uličnej fasády.

Poškodené časti architektonickej výzdoby lokálne odstrániť a doplniť v pôvodnej profilácii.

- 3.4. Zachovať a obnoviť umelecko-remeselným spôsobom príslušným odborným pracovníkom kamenné a kovové články fasád:

- kamenný sokel, polkruhový svetlíkový vstupný portál so schodiskovým stupňom hlavnej fasády,

- 2 ks kamenné profilované okenné šambrány s pravouhlým zalomením profilácie s podokennou a nadokennou profilovanou rímsou a prevliekanými kovanými mrežami v 1. NP, 1 ks identická okenná šambrána v 2. NP, 2 ks pravouhlé kamenné okenné šambrány s fazetou a nosom s kovanými prevliekanými mrežami v 1. NP, 2 ks pravouhlé okenné dvakrát dovnútra odsadené kamenné šambrány s prevliekanými kovanými mrežami v 1. NP, kamenný znak v tvare renesančného erbu s domovým znakom v centre s číslom 4 a iniciálami P K v 2. NP, päť rôzne profilovaných kamenných krakorcov arkiera južnej uličnej fasády,

- hladký vstupný polkruhový portál s fazetou na archivolte a zošíkmenými pätkami, 2 ks polkruhové svetlíkové okenné šambrány 1. NP, kamenný domový znak v tvare renesančného erbu v centre s číslom 4 s doliehajúcimi iniciálami v spodnej časti P K, v hornej časti s datovaním 16 19 v 2. NP západnej uličnej fasády.

Všeobecne je potrebné kamenné prvky očistiť, dotmeliť a opatriť konzervačným náterom, kovové prvky očistiť, odhrdzaviť a opatriť matným čiernym ochranným náterom na kov. Spôsob výslednej povrchovej úpravy kamenných článkov a spôsob dotiahnutia omietok k nim bude určený zodpovedným zamestnancom na KPÚ Prešov, pracovisko Levoča po ich očistení a bude predmetom spísania zápisnice.

- 3.5. Odstrániť poškodené a zavlhnuté časti omietok fasád, fasády lokálne vyspraviť hladkou vápennou alebo inou paropriepustnou omietkou, v prípade potreby spojenou s riešením odvlhčenia. Odvlhčenie fasád riešiť formou prevetrávaného hladkého omietkového sokla, sanačnými omietkami, resp. iným vhodným spôsobom, čo bude predmetom konzultácie s odborným zamestnancom na KPÚ Prešov, pracovisko Levoča.

- 3.6. Omietky opatriť náterom na vápennej alebo minerálnej báze. Presné farebné odtiene náterov budú odsúhlasené odborným zamestnancom na KPÚ Prešov, pracovisko Levoča, po realizácii výskumu stratigrafie náterov fasád a po predložení vzorkovnice náterov investorom.

- 3.7. Kovové dvierka skriniek na fasádach opatriť náterom farebne zjednoteným s príslušným podkladom.
- 3.8. Očistiť drevené doskové podbitie pod presahom striech a opatriť náterom farebne zjednoteným s náterom stolárskych výrobkov fasád.
- 3.9. Pred samotnou obnovou fasád prekontrolovať funkčnosť dažďových žlabov a zvodov fasád, v prípade nefunkčnosti realizovať ich opravu, resp. výmenu.

Ostatné podmienky:

- 3.10. Ak v priebehu obnovy dôjde k odkrytiu nepredvídaného nálezu v stavbe (vec pamiatkovej hodnoty), dodávateľ prác je povinný až do vydania rozhodnutia KPÚ Prešov zastaviť tie práce, ktoré ohrozujú nález alebo nálezovú situáciu. KPÚ Prešov rozhodne o ďalšom postupe obnovy najneskôr do troch pracovných dní od oznámenia nálezu.
- 3.11. Termín začiatku obnovy a predpokladaný koniec obnovy je vlastník povinný nahlásiť vopred KPÚ Prešov, pracovisko Levoča.

Na akýkoľvek zámer obnovy, prác a úprav objektu a na akýkoľvek nový zámer reštaurovania nad rámec rozhodnutí KPÚ Prešov je vlastník povinný vopred si vyžiadať rozhodnutie KPÚ Prešov o tomto novom zámere.

Štátny pamiatkový dohľad v priebehu obnovy národnej kultúrnej pamiatky bude vykonávať KPÚ Prešov.

V súlade s ustanovením § 44 a pamiatkového zákona toto rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Toto rozhodnutie nenahrádza rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy alebo iné opatrenia orgánov štátnej správy a iných účastníkov konania požadované podľa osobitných predpisov.

Odôvodnenie:

Žiadateľ predložil dňa 28. 06. 2019 žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy Paláca mestského na Námestí Majstra Pavla č. 48, predmetom ktorej je obnova fasád spojená s opravou omietok, architektonickej výzdoby fasád, kamenných článkov a realizáciou náterov fasád. Vlastníctvo domu meštianskeho bolo overené Krajským pamiatkovým úradom Prešov na katastrálnom portáli a podľa výpisu z listu vlastníctva č. 1 je vlastníkom meštianskeho domu mesto Levoča so sídlom na Námestí Majstra Pavla č. 4 v Levoči.

KPÚ Prešov preskúmal rozsah zámeru prezentovaný v žiadosti, dostupné spisové materiály a podklady dotýkajúce sa Paláca mestského na Námestí Majstra Pavla č. 55 v Levoči. Podkladom pre rozhodovanie bol plánovaný budúci zámer obnovy, stavebno-technický stav a pamiatkové hodnoty objektu, ako aj všeobecné princípy a zásady dlhodobo uplatňované pri ochrane a obnove historickej architektúry na Slovensku. Podkladom konania boli aj medzinárodné charty a konvencie ICOMOS (najmä Aténska, Benátska a Washingtonská charta), ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj Deklarácia NR SR o ochrane kultúrneho dedičstva. Podkladom rozhodnutia bol aj Pamiatkový výskum predmetného objektu, spracovaný PÚK-om Bratislava, prom. hist. S. Zrubcovou a prom. hist. P. Kresánkom v roku 1977. Objekt je aj bude využívaný pre účely Základnej umeleckej školy v Levoči.

Objekt ako celok je výraznou urbanisticko-architektonickou súčasťou zástavby severozápadnej strany námestia, kde tvorí výraznú, dominantnú hmotu v radovej zástavbe uličného bloku. Dom patrí medzi architektonicky aj historicky najvýznamnejšie pamiatkové objekty v Levoči s mimoriadnymi architektonickými hodnotami s množstvom historických konštrukcií, kamenných, kovaných a štukových architektonických prvkov. Po preskúmaní žiadosti a na základe všeobecne známych skutočností KPÚ Prešov konštatuje, že navrhovaná obnova exteriéru objektu za predpokladu splnenia vyššie uvedených

podmienok je v súlade so zásadami ochrany pamiatkového fondu kladenými na obnovu národných kultúrnych pamiatok a bude mať pozitívny vplyv na architektonicko-historické hodnoty Paláca mestského na Námestí Majstra Pavla č. 48 v Levoči, nachádzajúceho sa na území Pamiatkovej rezervácie Levoča.

Palác je neoddeliteľnou súčasťou MPR Levoča. Stojí na jednom z najexponovanejších miest námestia a má vysoký urbanistický význam v bloku, ktorý uzatvára. Veľký význam má aj skutočnosť, že sa skladá z dvoch meštianskych domov prerušených vo svojom samostatnom vývoji až koncom 19. stor. zjednocujúcou fasádou do námestia. Najdôležitejšími a základnými stavebnými etapami domu bola neskorogotická etapa a renesančná, ktoré dotvárajú charakter levočských meštianskych domov na námestí. Vnútorňý komunikačný systém prízemie domu, najmä jeho prejazd so sieňou južného domu, ktorý slúži ako vstup i prejazd pre celý dom, dvor i prejazd do paralelnej ulice, majú význam aj z hľadiska širšieho vzťahu k interiéru mesta ako celku. Dom má množstvo architektonických prvkov a konštrukcií, ktoré dokumentujú postupný vývoj jeho južnej i severnej časti od obdobia gotiky až do 19. stor., kedy boli obidva domy spojené do jedného celku, majú obrovskú výpovednú a umelecko-historickú hodnotu a dokresľujú kultúrny obraz mesta Levoča. Palác mestský pozostáva pôvodne z dvoch neskorogotických meštianskych domov z konca 15. stor., ktorých dispozícia a hodnotné architektonické a výtvarné prvky sú početne zachované dodnes. Hodnotné konštrukcie a prvky sú zachované aj z renesančnej stavebnej etapy z rokov 1550 – 1620, ktorá sa týkala hlavne dvorových krídel a zadného (západného) traktu do Kláštorskej ulice. Dom bol upravovaný v 2. pol. 17. stor., v 1. pol. 18. stor. a v 1. štvrtine 19. stor., kedy bolo v neskoroklasicistickom – empírovom slohu vybudované 2. NP severného dvorového krídla s pavlačou, 3. NP – tzv. sypancové južného dvorového krídla a obidva domy boli zjednotené a prefasádované. Z neskorších úprav je najvýraznejšia komplexná obnova paláca v 80-tych rokoch 20. stor., z ktorej pochádza aj jestvujúca úprava fasád a výplne otvorov. Na zač. 21. stor. bola obnovovaná strecha paláca. Mesto má právoplatné rozhodnutie KPÚ Prešov k obnove všetkých výplní fasád. Palác svojou dispozíciou a vybavením reprezentuje honosnú mestskú stavbu. Dokladá typický vývoj tohto druhu architektúry v etapách, súvisiacich s históriou mesta, ktorými prešla väčšina jej zástavby. Jeho pamiatkovú hodnotu zvyšuje množstvo zachovaných architektonických a umeleckých prvkov z obdobia rozkvetu mesta v stredoveku a renesancii.

Fasády v spodnej časti vykazujú lokálne poškodenia, sú zavlhluté a zasolené. Niektoré prvky architektonickej výzdoby sú poškodené s úbytkami hmoty a pôvodnej profilácie. Kamenné prvky majú poškodenú povrchovú úpravu hmoty. Lokálne poškodenia omietok a architektonickej výzdoby fasád tvoria rušivé prvky Paláca mestského vzhľadom k dobrému technickému stavu celého objektu, preto je potrebné zrealizovať opravu poškodených častí. Požiadavky obnovy fasád a historických prvkov vyplývajú zo zásady zachovania kontinuity – prioritne použiť tradičné stavebné techniky, tradičné stavebné materiály, technologické a remeselné postupy, ktoré zodpovedajú konkrétnej kultúrnej pamiatke alebo jej časti. Podmienky obnovy architektonickej výzdoby, kamenných a kovových prvkov fasád, ktoré patria medzi najstaršie zachované prvky stavebného exteriéru domu, umelecko-remeselným spôsobom príslušným odborným pracovníkom vyplývajú z ich pamiatkovej hodnoty, výnimočného zachovania ako celku, hodnoty veku – od 15. stor. 19. stor. a umelecko-remeselnej hodnoty.

Po posúdení predloženého zámeru, oboznámením sa so skutkovým stavebno-technickým stavom a pamiatkovými hodnotami Paláca mestského KPÚ Prešov konštatuje, že navrhovanou obnovou za predpokladu dodržania stanovených podmienok ostanú zachované pamiatkové hodnoty. Pre prípravu a realizáciu obnovy KPÚ Prešov určil podmienky uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, ktoré prezentujú záujmy ochrany predmetnej národnej kultúrnej pamiatky v súlade s dostupnými vedeckými poznatkami a prístupmi k ochrane pamiatkového fondu a ktoré je vlastník povinný dodržať a splniť.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa môže účastník konania v súlade s ustanovením § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov odvolať na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal, t. j. na Krajskom pamiatkovom úrade Prešov, Hlavná 115, 080 01 Prešov, v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Toto rozhodnutie je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov preskúmateľné súdom.

Ing. Eva Semanová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu Prešov

Doručuje sa

Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla č. 4, 054 01 Levoča, IČO: 00329321

Na vedomie

Mesto Levoča, stavebný úrad, Námestie Majstra Pavla č. 4, 054 01 Levoča, IČO: 00329321
Krajský pamiatkový úrad Prešov, na založenie do spisu